

Πολιτικές για τη Δια Βίου Συμβουλευτική και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό: Έργο σε εξέλιξη

Έκθεση για το έργο του Ευρωπαϊκού Δικτύου για την Πολιτική
στην Δια Βίου Συμβουλευτική και τον Επαγγελματικό
Προσανατολισμό 2009–2010

ΣΥΝΤΟΜΗ ΕΚΘΕΣΗ



Το παρόν έγγραφο αποτελεί τη σύντομη έκδοση της έκθεσης που προετοιμάστηκε από το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Πολιτική στη Δια Βίου Συμβουλευτική και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό (ELGPN), ένα δίκτυο κρατών μελών, το οποίο χρηματοδοτείται από την ΕΕ υπό το Πρόγραμμα της Δια βίου Μάθησης. Η έκθεση περιγράφει το έργο του Δικτύου για το 2009 και 2010.

Οι απόψεις που εκφράζονται στην έκθεση αυτή είναι οι απόψεις του ELGPN και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα τις επίσημες θέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή προσώπου που ενεργεί εκ μέρους της Επιτροπής.

Την πλήρη έκθεση μπορείτε να την προμηθευτείτε από τον συντονιστή του ELGPN (elgpn@jyu.fi) ή να την κατεβάσετε από τον ιστότοπο του ELGPN (<http://elgpn.eu>). Διατίθεται επίσης και σύντομη έκθεση.

© The European Lifelong Guidance Policy Network (ELGPN)

Συντονιστής 2009-10: Finish Institute for Educational Research (FIER), University of Jyväskylä, Finland
<http://elgpn.eu>
elgpn@jyu.fi

Εκδότες: Dr Raimo Vuorinen Finish Institute for Educational Research (FIER) &
Καθηγητής Anthony G. Watts / National Institute for Careers Education and Counselling, GB

Σχεδίαση εξωφύλλου & γραφικά: Martti Minkkinen, Finish Institute for Educational Research (FIER)
Layout: Kaija Mannstrom, Finish Institute for Educational Research (FIER)

Περιεχόμενα

Πρόλογος.....	5
Ευχαριστίες.....	7
1 Γενικά.....	9
2 Πρόγραμμα Εργασίας ELGPN 2009–10.....	11
3 Δεξιότητες Διαχείρισης Σταδιοδρομίας (Πακέτο Εργασίας 1).....	13
4 Διεύρυνση της πρόσβασης (Πακέτο Εργασίας 2).....	16
5 Μηχανισμοί Συνεργασίας και Συντονισμού (Πακέτο Εργασίας 3).....	19
6 Διασφάλιση της ποιότητας και τεκμηρίωση (Πακέτο Εργασίας 4).....	22
7 Παρακολούθηση πολιτικών της ΕΕ (Ομάδα Εργασίας 1).....	25
8 Έργα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ: συνεργασίες και σύνδεσμοι με τις πολιτικές (Ομάδα Εργασίας 2).....	28
9 Αξιολόγηση του Έργου του ELGPN.....	30
10 Το Επόμενο Στάδιο.....	31
Παράρτημα 1: Σύνθεση των εθνικών αντιπροσωπιών και σημεία επαφής στο ELGPN 2009–2010.....	32
Παράρτημα 2: Συνεισφορές των χωρών μελών του ELGPN στις δραστηριότητες του ELGPN 2009–2010.....	33



Πρόλογος

Την τελευταία δεκαετία έχει δοθεί μεγάλη προσοχή στη δια βίου Συμβουλευτική και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό (ΣυΕΠ) σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Αναγνωρίζεται ως σημαντική διάσταση της δια βίου μάθησης, η οποία προωθεί κοινωνικούς και οικονομικούς σκοπούς. Πιο συγκεκριμένα, βελτιώνει την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της αγοράς εργασίας, μειώνοντας το φαινόμενο της πρόωρης αποχώρησης από την εργασία και της ασυμβατότητας των δεξιοτήτων, με αποτέλεσμα την ενίσχυση της παραγωγικότητας. Τα δύο Ψηφίσματα του Συμβουλίου της ΕΕ για την Εκπαίδευση (2004¹ και 2008²), υπογραμμίζουν την ανάγκη για αποτελεσματικές υπηρεσίες δια βίου ΣυΕΠ, ώστε να εξοπλιστούν οι άνθρωποι με τις δεξιότητες που απαιτούνται για τη διαχείριση της εκπαίδευσης και της σταδιοδρομίας τους και τη μετάβαση μεταξύ και εντός της εκπαίδευσης, της κατάρτισης

και της αγοράς εργασίας. Τα ψηφίσματα επικεντρώνονται σε τέσσερις τομείς προτεραιότητας: την ανάπτυξη δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας, την προσβασιμότητα των υπηρεσιών, την διασφάλιση της ποιότητας και τον συντονισμό των υπηρεσιών. Με τα ψηφίσματα αυτά η ΕΕ καλεί τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα, να εκσυγχρονίσουν και να ενισχύσουν τις οικείες πολιτικές και τα συστήματα ΣυΕΠ.

Η Επιτροπή, με την βοήθεια του Cedefop και του European Training Foundation, υποστήριξε ενεργά την ανάπτυξη του τομέα της ΣυΕΠ με μελέτες, με την έκδοση εγχειριδίου χάραξης πολιτικών σε συνεργασία με τον ΟΟΣΑ³, με την προώθηση της ομαδικής μάθησης και την ανάπτυξη κοινών εργαλείων αναφοράς με την στήριξη μίας ομάδας ευρωπαίων εμπειρογνώμων, της οποίας οι συναντήσεις διεξήχθησαν μεταξύ 2002 και 2007. Το 2007, τα κράτη μέλη αποφάσισαν να συστήσουν το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Πολιτική στη Δια Βίου Συμβουλευτική και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό (ELGPN). Η Επιτροπή χαιρέτησε θερμά την πρωτοβουλία αυτή, την

¹ Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2004). *Ενίσχυση πολιτικών, συστημάτων και πρακτικών στον τομέα της δια βίου Συμβουλευτικής και του Επαγγελματικού Προσανατολισμού*. 9286/04 EDUC 109 SOC 234

² Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2008). *Καλύτερες Στρατηγικές Ενσωμάτωσης της δια βίου Συμβουλευτικής και του Επαγγελματικού Προσανατολισμού*. στην δια βίου μάθηση. Youth and Culture Council meeting, Brussels, 21 November 2008.

³ Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης και Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2004). *Career Guidance: a Handbook for Policy Makers*. Paris: OECD

οποία αναγνώρισε ως δέσμευση και μέσο για την προώθηση της ουσιαστικής εφαρμογής των αρχών του Ψηφίσματος σε εθνικό επίπεδο. Η Επιτροπή σήμερα παρέχει οικονομική στήριξη στο ELGPN στα πλαίσια του Προγράμματος Δια βίου Μάθησης και συμμετέχει στις συνεδριάσεις του δικτύου.

Συγχαίρω το ELGPN για τα επιτεύγματά του τα πρώτα τρία χρόνια της ύπαρξής του και ευχαριστώ τους Φιλανδούς συναδέλφους μας Raimo Vuorinen και Lea Roylio, για την δυναμική ηγετική τους ικανότητα, την οποία επέδειξαν κατά τον συντονισμό του δικτύου. Η έκθεση αυτή παρουσιάζει τα κύρια αποτελέσματα και επιδεικνύει την προστιθέμενη αξία του δικτύου σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Το δίκτυο συνέβαλε στην ενίσχυση της συνεργασίας και στην προώθηση της ενοποίησης των υπηρεσιών ΣυΕΠ, στους τομείς της εκπαίδευσης και της απασχόλησης, ενώ παράλληλα ενέπνευσε κάποιες χώρες που δεν διέθεταν εθνικό φόρουμ ΣυΕΠ να συγκεντρώσουν όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς και να δημιουργήσουν ένα τέτοιο φόρουμ. Για κάθε μία από τις 4 προτεραιότητες του Ψηφίσματος παρουσιάζονται τα ευρήματα της συλλογικής εργασίας και προσδιορίζονται οι βασικές προκλήσεις που απομένει να αντιμετωπιστούν.

Η αυξημένη συχνότητα των μεταβολών που πρέπει να αντιμετωπίσουν οι πολίτες στη ζωή τους, σε συνδυασμό με τη μεγαλύτερη ποικιλομορφία και κινητικότητα στον τομέα της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της αγοράς εργασίας, καθιστά τα αποτελεσματικά συστήματα Δια βίου ΣυΕΠ περισσότερο σημαντικά από ποτέ. Ο διάδοχος

της στρατηγικής της Λισαβόνας – *Ευρώπη 2020, Ευρωπαϊκή στρατηγική για μια έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη* – περιλαμβάνει μεταξύ των στόχων του τη μείωση του ποσοστού των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα την σχολική εκπαίδευση στο 10%, αυξάνοντας παράλληλα το ποσοστό των νέων που έχουν ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση στο 40%. Η στρατηγική υπογραμμίζει επίσης την ανάγκη για βελτίωση της εισόδου των νέων στην αγορά εργασίας, προώθηση της αναγνώρισης της άτυπης και ανεπίσημης μάθησης, βελτίωση των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων και ενίσχυση της διαφάνειας και σαφήνειας των εκπαιδευτικών συστημάτων, ενίσχυση της ελκυστικότητας της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και διασφάλιση της ικανότητας των πολιτών να αποκτήσουν τα προσόντα που απαιτούνται για συμμετοχή στη δια βίου μάθηση και στην αγορά εργασίας από μικρή ηλικία και να τα αναπτύξουν περαιτέρω καθ'όλη τη διάρκεια της ζωής τους. Για την επίτευξη των σκοπών αυτών απαιτούνται καλής ποιότητας, προσβάσιμα και συντονισμένα συστήματα συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού, και συνεπώς καλώ επειγόντως το ELGPN να συνεχίσει το αξιόλογο έργο του ευχόμενος παράλληλα κάθε επιτυχία.

Gordon Clark

Επικεφαλής Μονάδας

Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Πολιτισμού

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Ευχαριστίες

Η έκθεση αυτή είναι αποτέλεσμα των συλλογικών προσπαθειών του Ευρωπαϊκού Δικτύου για την Πολιτική στη Δια Βίου Συμβουλευτική και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό (ELGPN). Αντανακλά την συμβολή όλων όσοι συμμετείχαν στο δίκτυο και πιο συγκεκριμένα:

- Τις εθνικές αντιπροσωπίες οι οποίες προσδιόρισαν τις προτεραιότητές τους στα πλαίσια του Προγράμματος Εργασίας ELGPN 2009-2010, φωτίζοντας τα θέματα αυτά από την δικιά τους προοπτική,
- Τις χώρες φιλοξενίας των Ολομελειών αλλά και των Θεματικών Δραστηριοτήτων με τα παραδείγματα εθνικών πολιτικών και περιπτώσεων μελέτης προς στήριξη της αμοιβαίας μάθησης,
- Τους αξιωματούχους του Γαλλικού και Ισπανικού Υπουργείου Παιδείας, οι οποίοι προώθησαν το έργο του ELGPN μέσω των Διασκέψεων της Προεδρίας της ΕΕ,
- Τους εκπροσώπους των συνδεδεμένων οργανισμών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των Mika Launikari (Cedefop), Helmut Zelloth (ETF), Karen Schober (IAEVG), Dr. Gerhart Rott (FEDORA), Dr. John McCarthy (ICCDPP) και Dr. Wolfgang Muller (EU PES Network),
- Τους εκπροσώπους των χωρών που προΐστανται κάθε Θεματικής Δραστηριότητας, οι οποίοι ήταν επικεφαλής της δραστηριότητας σε συνεργασία με τον συντονιστή του ELGPN και ανέλαβαν την προετοιμασία των διαφόρων παραγράφων της έκθεσης αυτής:
 - WP1: Jasmin Muhic, Δημοκρατία της Τσεχίας
 - WP2: Jean-Marie Lenzi, Γαλλία, Dr. Guðbjorg Vilhjalmsdottir, Ισλανδία
 - WP3: Dr. Peter Hartel, Αυστρία, Dr. Bernhard Jenschke, Γερμανία
 - WP4: Steffen Jensen, Δανία
 - TG2: Brigita Rupar, Σλοβενία
- Τους συμβασιούχους εμπειρογνώμονες που ετοίμασαν εκ των προτέρων τα ενημερωτικά υπομνήματα και τα υπομνήματα συμπερασμάτων για τις συνεδριάσεις της Θεματικής Δραστηριότητας, καθώς και τα προσχέδια των παραγράφων της έκθεσης αυτής:
 - WP1: Καθηγητής Roland Sultana, Μάλτα
 - WP2: Καθηγητής Fusun Akkok, Τουρκία
 - WP3: Καθηγητής Tony Watts, Ηνωμένο Βασίλειο

- WP4: Αναπληρωτής Καθηγητής Peter Plant, Δανία
- TG1: Françoise Divisia, Γαλλία, Dr. John McCarthy, Ιρλανδία
- TG2: Sasa Niklanovic, Σλοβενία
- Αξιολόγηση: Peter Weber, Γερμανία.

Το Δίκτυο αποφάσισε να ασχοληθεί ταυτόχρονα και με τις τέσσερις προτεραιότητες που προσδιορίστηκαν στο Ψήφισμα της ΕΕ του 2008, εξ ου και ο όγκος και το πλαίσιο των δραστηριοτήτων που παρουσιάζονται εδώ.

Οφείλουμε επίσης ευχαριστίες στους εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Gordon Clark, Carlo Scatoli, Jennifer Wannan και Maike Koops από την Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Πολιτισμού, την Susanne Kraatz από την Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης) για την στήριξή τους στην εφαρμογή του προγράμματος εργασίας.

Raimo Vuorinen
Συντονιστής ELGPN



Γενικά

Σκοπός της έκθεσης αυτής είναι η κοινοποίηση των μέχρι σήμερα αποτελεσμάτων του Ευρωπαϊκού Δικτύου για την Πολιτική στη Δια Βίου Συμβουλευτική και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό (ELGPN), στους ιθύνοντες και ενδιαφερόμενους τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Το ELGPN στοχεύει να βοηθήσει τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (και τις γείτονες χώρες που είναι επιλέξιμες για το Πρόγραμμα της Δια Βίου Μάθησης της ΕΕ) και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο να αναπτύξουν μία ευρωπαϊκή συνεργασία στη δια βίου ΣΥΕΠ στους τομείς της εκπαίδευσης και της απασχόλησης. Σκοπός είναι η προώθηση της συνεργασίας σε επίπεδο κρατών μελών για την εφαρμογή των προτεραιοτήτων που προσδιορίστηκαν στα Ψηφίσματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Δια Βίου Συμβουλευτική και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό (2004 και 2008). Το δίκτυο θεσπίστηκε από τα Κράτη Μέλη και η Επιτροπή στηρίζει τις δραστηριότητες του βάσει του Προγράμματος της Δια Βίου Μάθησης.

Το ELGPN αντιπροσωπεύει μία σημαντική εξέλιξη για την στήριξη της ανάπτυξης των εθνικών πολιτικών στον τομέα της δια βίου ΣΥΕΠ. Ως δίκτυο, το οποίο καθοδηγούν τα κράτη μέλη, αντιπροσωπεύει επίσης μία καινοτόμο μορφή της Ανοικτής Μεθόδου Συνεργασίας εντός της ΕΕ.

Η εισδοχή στο ELGPN είναι ανοιχτή σε όλες τις χώρες που δικαιούνται βοήθεια από το Πρόγραμμα της ΕΕ για την Δια Βίου Μάθηση 2007–2013. Οι χώρες που συμμετέχουν διορίζουν τους εκπροσώπους τους στο δίκτυο και ενθαρρύνονται να συμμετέχουν τόσο με κυβερνητικούς όσο και με μη κυβερνητικούς εκπροσώπους. Σχεδόν όλες οι χώρες έχουν εκπροσώπους του οικείου Υπουργείου Παιδείας, πάνω από τις μισές χώρες έχουν εκπροσώπους του οικείου Υπουργείου Εργασίας και κάποιες περιλαμβάνουν και ΜΚΟ (βλέπε Παράρτημα 1). Μέσω κατάλληλων διευθετήσεων το δίκτυο διασφαλίζει τακτικές επαφές με άλλους εμπλεκόμενους φορείς και δίκτυα σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Κατά την περίοδο 2009–2010 το ELGPN αποτελείται από 26 χώρες (AT, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FI, FR, HU, IS, IT, LV, LT, LU, MT, NL, NO, PL, PT, SE, SI, SK, TR, UK) και 4 επιπλέον χώρες παρατηρητές (BE, BG, IE, RO).

Τα μέλη αναφέρουν ότι η συμμετοχή τους στο δίκτυο έχει ενισχύσει την επαγρύπνησή τους στις πιθανές προκλήσεις και τους προσέφερε μία νέα προοπτική και νέες πληροφορίες, όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών ΣΥΕΠ. Ακολούθως παραθέτονται συγκεκριμένα θέματα στα οποία θεωρείται ότι έγινε πρόοδος:

- Στήριξη της συνεργασίας των υπηρεσιών (και τα 30 κράτη μέλη έχουν ήδη δημιουργήσει ή βρίσκονται στην διαδικασία ανάπτυξης ενός εθνικού φόρουμ ΣυΕΠ ή κάποιου άλλου συντονιστικού μηχανισμού),
- Καθιέρωση κοινού συστήματος κατανόησης των δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας,
- Εκτίμηση της δυναμικής των νέων τεχνολογιών για τη διεύρυνση της πρόσβασης σε υπηρεσίες ΣυΕΠ, συμπληρώνοντας την παροχή υπηρεσιών ΣυΕΠ σε κατ' ιδίαν συναντήσεις με την εξ' αποστάσεως παροχή υπηρεσιών ΣυΕΠ μέσω του τηλεφώνου και του διαδικτύου,
- Κατανόηση της ανάγκης για ισχυρότερη βάση τεκμηρίωσης του έργου των υπηρεσιών ΣυΕΠ, η οποία θα συνδέεται με την διασφάλιση της ποιότητας των υπηρεσιών.



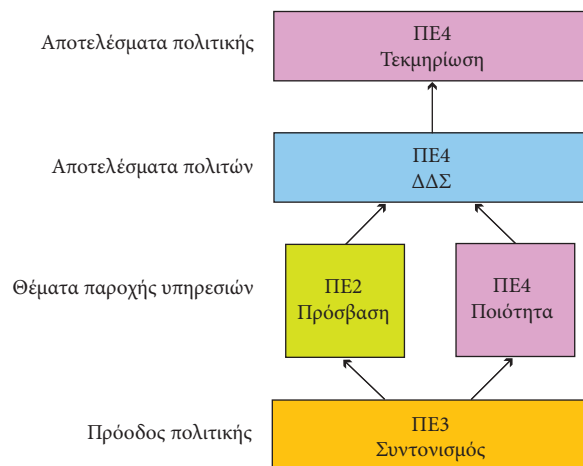
Πρόγραμμα Εργασίας ELGPN 2009–2010

Κατά το έτος 2009–2010 διεξήχθησαν 4 συνεδριάσεις της ολομέλειας του ELGPN (Λουξεμβούργο, Μάρτιος 2009, Ρίγα, Λετονία, Σεπτέμβριος 2009, Σαραγόσα, Ισπανία, Μάιος 2010, Λισαβόνα, Πορτογαλία, Σεπτέμβριος 2010).

Ολόκληρο το δίκτυο συμφώνησε ότι το πρόγραμμα εργασίας του ELGPN 2009–2010 θα πρέπει να βασιστεί στις τέσσερις προτεραιότητες που προσδιορίστηκαν στο Ψήφισμα του 2008. Συνεπώς, η εργασία καταμερίστηκε σε 4 Πακέτα Εργασίας (κάθε πακέτο περιλαμβάνει 10–12 χώρες):

- Ενθάρρυνση της δια βίου απόκτησης δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας (ΠΕ1),
- Διευκόλυνση της πρόσβασης όλων των πολιτών στις υπηρεσίες ΣυΕΠ, συμπεριλαμβανομένης της πιστοποίησης προηγούμενης εμπειρικής μάθησης (APEL) (ΠΕ2),
- Ενθάρρυνση της δημιουργίας μηχανισμών συνεργασίας και συντονισμού μεταξύ των διαφόρων εθνικών, περιφερειακών και τοπικών φορέων σε θέματα πολιτικής στη δια βίου ΣυΕΠ και ανάπτυξη συστημάτων (ΠΕ3),
- Ανάπτυξη της διασφάλισης της ποιότητας και βάσης τεκμηρίωσης για την ανάπτυξη πολιτικών και συστημάτων.

Η σχέση μεταξύ των τεσσάρων αυτών θεμάτων μπορεί να σκιαγραφηθεί ως ακολούθως:



Για κάθε Πακέτο Εργασίας υπήρχαν μία ή δύο επικεφαλής χώρες και ένας συμβασιούχος εμπειρογνώμονας για τον συντονισμό και τη στήριξη της δραστηριότητας σε συνεργασία με τον συντονιστή του ELGPN. Το πρόγραμμα κάθε πακέτου περιλάμβανε δύο ξεχωριστές θεματικές επιτόπιες επισκέψεις και μία τρίτη συνάντηση συνθετικού χαρακτήρα. Οι επιτόπιες επισκέψεις παρέχουν την ευκαιρία στις χώρες υποδοχής να εμπλουτίσουν

τις εθνικές πολιτικές και πρακτικές τους, και να εμπλέξουν τους ενδιαφερόμενους φορείς στην εν λόγω διαδικασία. Για κάθε συνάντηση ο εμπειρογνώμονας παρείχε Υπόμνημα Ενημέρωσης και Υπόμνημα Συμπερασμάτων.

Επιπλέον, το Πρόγραμμα Εργασίας ELGPN 2009–2010 περιελάμβανε δύο θεματικές Ομάδες Εργασίας, οι οποίες επικεντρώθηκαν:

- στις ευρωπαϊκές πολιτικές για την εκπαίδευση, την κατάρτιση και την απασχόληση από την προοπτική της δια βίου Συστήματος, συμπεριλαμβανομένων και Ενημερώσεων Πολιτικών που σχετίζονται με τα τέσσερα θεματικά Πακέτα Εργασίας όπως προσδιορίστηκαν από το Ψήφισμα του 2004 και 2008, συν ένα σχόλιο για τον ρόλο της δια βίου Συστήματος σε σχέση με την σημερινή οικονομική κρίση (OE1),
- στην συνέργεια των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ και τις σχέσεις τους με τις πολιτικές για τη δια βίου Συστήματος (OE2).

Το έργο του κάθε Πακέτου Εργασίας και των Ομάδων Εργασίας περιγράφεται συνοπτικά στην παρούσα έκθεση. Ακολουθούν στοιχεία για την αξιολόγηση του προγράμματος 2009–2010 και αναφορά στα σχέδια του δικτύου για το πρόγραμμα της επόμενης διετίας 2011–2012. Το Παράρτημα 2 αναφέρει την συμμετοχή της κάθε χώρας μέλους στις διάφορες δραστηριότητες.

Ο ιστότοπος του ELGPN (<http://elgpn.eu>) ενεργεί ως βάση τεκμηρίωσης και πλατφόρμα επισκόπησης του Δικτύου. Ο ιστότοπος έχει δομηθεί σύμφωνα με τις προτεραιότητες του Ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Υποστηρίζει την διαχείριση του δικτύου και περιέχει πληροφορίες για τα εθνικά σημεία επαφής του ELGPN. Επίσης περιλαμβάνει μία βάση δεδομένων, μέσω της οποίας τα μέλη μπορούν να ανταλλάσσουν εμπειρίες για ενδιαφέρουσες εθνικές πρωτοβουλίες ή έργα που σχετίζονται με την ανάπτυξη πολιτικών για τη δια βίου Συστήματος. Το μορφότυπο για τα εθνικά αυτά παραδείγματα βασίζεται στο Σύστημα Γνώσης για την Δια Βίου Μάθηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (KSLLL), το οποίο επιτρέπει την δημοσίευσή τους στο KSLLL καθώς και στον ιστότοπο του ELGPN.



Δεξιότητες Διαχείρισης Σταδιοδρομίας (Πακέτο Εργασίας 1)

Φιλοσοφία

Οι Δεξιότητες Διαχείρισης Σταδιοδρομίας (ΔΔΣ) είναι οι ικανότητες που παρέχουν δομημένους τρόπους σε άτομα και ομάδες να συγκεντρώσουν, να αναλύσουν, να συνθέσουν και να οργανώσουν τις πληροφορίες που αφορούν στα άτομα, στην εκπαίδευση και στην απασχόληση, καθώς και τις δεξιότητες για την λήψη και εφαρμογή αποφάσεων και μεταβάσεων. Οι ικανότητες αυτές απαιτούνται από τους πολίτες για να μπορέσουν να διαχειριστούν τις περίπλοκες μεταβάσεις που χαρακτηρίζουν τη σύγχρονη εκπαίδευση, κατάρτιση και απασχόληση. Δεδομένων των απαιτήσεων μίας οικονομίας που βασίζεται στην γνώση, και σε απάντηση των γρήγορων αλλαγών στην τεχνολογία, στις αγορές και στις σχετικές ευκαιρίες απασχόλησης, η σχέση των πολιτών με την τυπική μάθηση, την κατάρτιση και μετεκπαίδευση ενδέχεται να διαρκέσει καθ'όλη την διάρκεια της ενηλικίωσής τους. Η διδασκαλία των ΔΔΣ μπορεί να βοηθήσει τους πολίτες στην διαχείριση μη γραμμικής επαγγελματικής πορείας και στην αύξηση της απασχολησιμότητάς τους, προωθώντας έτσι την κοινωνική ισότητα και ενσωμάτωση.

Σε πολλά κράτη μέλη του ELGPN, έχουν αναπτυχθεί σχολικά προγράμματα για να βοηθήσουν τους νέους να

γίνουν πιο ικανοί στο να προγραμματίζουν και να διαχειρίζονται τις μεταβάσεις τους μεταξύ εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης. Στην ανώτερη εκπαίδευση, η Διαδικασία της Μπολόνιας προωθεί τις ΔΔΣ προσπαθώντας να ενισχύσει την μάθηση με επίκεντρο τον φοιτητή και την απασχολησιμότητα των αποφοίτων. Οι ΔΔΣ αφορούν επίσης και τους άνεργους. Πολλές Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης έχουν προγράμματα για την απόκτηση δεξιοτήτων απασχολησιμότητας από ενήλικους, ώστε να αυξηθούν οι πιθανότητές τους για είσοδο στην αγορά εργασίας.

Αυτή η νέα έμφαση που δίνεται στις ΔΔΣ δεν πρέπει να ερμηνευτεί ότι προτείνει σε αυτούς που έχασαν την δουλειά τους να κατηγορήσουν τους εαυτούς τους επειδή παράλειψαν να προετοιμαστούν για μετάβαση. Θα πρέπει να δοθεί προσοχή ώστε να αποφευχθεί η «εξατομίκευση» των κοινωνικών θεμάτων: ενώ οι ΔΔΣ μπορούν να στηρίξουν και να διευκολύνουν τις μεταβάσεις, πολλά προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα άτομα δεν οφείλονται στους ίδιους αλλά στην δομική αποτυχία της οικονομίας.

Εξελίξεις και πρόοδος μέχρι σήμερα

Το περιεχόμενο και η μεθοδολογία του προγράμματος των ΔΔΣ σε ολόκληρη την Ευρώπη δεν ήταν τα ίδια αλλά υπήρξε σύγκλιση σε μεγάλο βαθμό. Σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, ο όρος ΔΔΣ χρησιμοποιείται ευρέως σήμερα. Σε επίπεδο κρατών μελών χρησιμοποιούνται και άλλοι όροι οι οποίοι παραπέμπουν σε παρόμοια ομάδα δεξιοτήτων, όπως «δεξιότητες ζωής», «προσωπική και κοινωνική εκπαίδευση», «εκμάθηση ανάπτυξης σταδιοδρομίας». Όλοι αυτοί οι όροι αφορούν μία παρόμοια ατζέντα θεμάτων: ενίσχυση των ικανοτήτων οι οποίες βοηθούν τα άτομα και τις ομάδες να συγκεντρώσουν, να αναλύσουν, να συνθέσουν και να οργανώσουν τις πληροφορίες που αφορούν στα άτομα, στην εκπαίδευση και στην απασχόληση, καθώς και τις δεξιότητες για τη λήψη και εφαρμογή αποφάσεων και μεταβάσεων. Η ατζέντα αυτή έχει πλέον γίνει ευρέως αποδεκτή και ακολουθείται σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Ζητήματα, προκλήσεις και μηνύματα κλειδιά

Οι βασικές συζητήσεις γύρω από τις ΔΔΣ περιλαμβάνουν:

- Το επίπεδο στο οποίο τα διάφορα θέματα των ΔΔΣ μπορούν να αντιμετωπιστούν, αναλόγως της ηλικίας και του επιπέδου μόρφωσης. Αν και συχνά υιοθετείται μια αναπτυξιακή προσέγγιση όσον αφορά τις ΔΔΣ, αυτό δεν γίνεται σε όλες τις χώρες.
- Η ανάγκη προσδιορισμού των ΔΔΣ οι οποίες ανταποκρίνονται στις ανάγκες των ομάδων υψηλού κινδύνου, με τις ομάδες στόχου να διαδραματίζουν ισχυρό ρόλο στην ανάπτυξη τέτοιων προγραμμάτων εκμάθησης ΔΔΣ.
- Η ανάγκη αναγνώρισης ποικίλων εκπαιδευτικών παραδόσεων σε διάφορες χώρες. Αυτό μπορεί να εμποδίσει την ανάπτυξη ενός ευρωπαϊκού πλαισίου ΔΔΣ.
- Η επιθυμία δημιουργίας ενός εθνικού πλαισίου ΔΔΣ, το οποίο θα καθορίζει την ελάχιστη βάση γνώσεων και δεξιοτήτων που πρέπει να διαθέτουν οι πολίτες,

ενώ θα επιτρέπει μία ευέλικτη ερμηνεία του πλαισίου αυτού, ανάλογα με τα ιδιαίτερα περιβάλλοντα εφαρμογής του.

- Η πρόκληση της ενσωμάτωσης των ΔΔΣ στο εκπαιδευτικό πλαίσιο. Η πρώτη επιλογή είναι η ενσωμάτωση των ΔΔΣ ως ξεχωριστό «μάθημα» μέσα στο ωρολόγιο πρόγραμμα, η δεύτερη επιλογή είναι η διάχυσή τους σε όλα τα μαθήματα του ωρολογίου προγράμματος, η τρίτη επιλογή είναι η παροχή τους ως εξωσχολική δραστηριότητα και η τέταρτη επιλογή είναι ένα μείγμα των πιο πάνω στρατηγικών.
- Η ανάπτυξη εμπειρικής και καινοτόμου παιδαγωγικής. Είναι υψίστης σημασίας οι εκπαιδευτικοί να μην περιορίζονται στην διδασκαλία αλλά να περιλαμβάνουν στο μάθημα και στρατηγικές εμπειρικής μάθησης, παιχνίδια σταδιοδρομίας, ηλεκτρονικούς υπολογιστές κ.λπ.
- Η αξιολόγηση των ΔΔΣ. Σε κάποιες χώρες υπάρχει η άποψη ότι τα κίνητρα των μαθητευόμενων αρκούν για να διδαχτούν τις ΔΔΣ, χωρίς να υπάρχει ανάγκη αξιολόγησης. Σε άλλες χώρες δίδεται έμφαση στο δικαίωμα του μαθητευόμενου να αναγνωρίσει επισήμως την ανάπτυξη των δεξιοτήτων του. Στα πλαίσια μιας εκπαιδευτικής παράδοσης όπου οι εξετάσεις διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο, κάθε γνωστικό αντικείμενο το οποίο δεν αξιολογείται επισήμως μπορεί να θεωρηθεί ασήμαντο στην ιεραρχία της γνώσης και κατά συνέπεια στα μάτια των μαθητευόμενων. Η χρήση καινοτόμων μεθόδων αξιολόγησης, όπως χαρτοφυλάκια, έχει το πλεονέκτημα ότι διευκολύνει και αναγνωρίζει τη μάθηση, χωρίς να εμποδίζει την εφαρμογή καινοτόμων διδακτικών μεθοδολογιών.
- Οι τρόποι διδασκαλίας των ΔΔΣ σε ενήλικους εντός του πλαισίου της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης, για να διασφαλιστεί ότι οι άνεργοι θα μάθουν μία γκάμα δεξιοτήτων, η οποία θα αυξήσει την απασχολησιμότητά τους. Ορισμένα από τα καλύτερα παραδείγματα τα βρίσκουμε στα «job club», ιδίως σε αυτά που δίδονται υπεργολαβία σε παροχές υπηρεσιών που βρίσκονται κοντά στις

ομάδες στόχου. Στο πλαίσιο αυτό, η προσέγγιση της «ομάδας» ενδέχεται να δώσει ώθηση.

- Η ανάγκη διασφάλισης ότι οι ΔΔΣ δεν διδάσκονται λόγω μειονεκτικότητας δηλαδή λόγω έλλειψης ικανοτήτων, αλλά για λόγους προώθησης των ικανοτήτων αυτών. Είναι σημαντικό να θεωρούμε τους πολίτες ως άτομα με δύναμη και όχι με προβλήματα.

Τι χρειάζεται

- Πολλές χώρες πρέπει να αναπτύξουν εθνικό πλαίσιο ΔΔΣ,
- Πολλές χώρες επίσης πρέπει να χαράξουν σαφή πολιτική αναφορικά με την θέση των ΔΔΣ στο αναλυτικό πρόγραμμα,

- Απαιτείται σαφή στρατηγική κατάρτισης για τους διδάσκοντες των ΔΔΣ, καθώς και οι απαραίτητες πηγές στήριξης, οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν σε μία ποικιλία πλαισίων,
- Κατά την ανάπτυξη του προγράμματος εκμάθησης ΔΔΣ πρέπει να ληφθούν υπόψη συγκεκριμένες ανάγκες των ομάδων υψηλού κινδύνου,
- Χρειάζεται να γίνει περισσότερη δουλειά για την ανάπτυξη κατάλληλων στρατηγικών αξιολόγησης,
- Παρά τους περιορισμούς, θα πρέπει να στοχεύουμε στην πιθανότητα ανάπτυξης ενός ευρωπαϊκού πλαισίου ΔΔΣ.



Διεύρυνση της πρόσβασης (Πακέτο Εργασίας 2)

Φιλοσοφία

Η διεύρυνση της πρόσβασης περιλαμβάνεται στην ατζέντα πολλών χωρών, με έμφαση στους τρόπους επέκτασης της παροχής υπηρεσιών ΣυΕΠ για διαφορετικές ομάδες στόχου, στη χρήση εργαλείων πληροφορικής και στους τρόπους διαχείρισης και χρηματοδότησης πληρέστερων υπηρεσιών. Έχουν προσδιοριστεί δύο κύρια ζητήματα που αφορούν στην έλλειψη πρόσβασης:

- Οι ανάγκες ενός μεγάλου εύρους συγκεκριμένων ομάδων πολιτών δεν εξυπηρετούνται.
- Οι υπηρεσίες ΣυΕΠ παρέχονται συχνά σε περιορισμένες τοποθεσίες και μέσα, σε περιορισμένες ώρες της ημέρας ή της εβδομάδας και σε περιορισμένες φάσεις του κύκλου ζωής, με αποτέλεσμα τον περιορισμό της ευρείας δια βίου πρόσβασης.

Με την παρούσα οικονομική κρίση και τα αυξανόμενα ποσοστά ανεργίας, η πρόσβαση σε υπηρεσίες ε ΣυΕΠ έχει έναν σημαντικό ρόλο να διαδραματίσει. Η σημερινή κρίση υπογραμμίζει επίσης την ανάγκη για νέες διατάξεις για τη διεύρυνση της πρόσβασης με επίκεντρο συγκεκριμένες ομάδες στόχου (π.χ. νέους που βρίσκονται σε κρίσιμα σημεία μετάβασης στην εκπαίδευση και την απα-

σχόληση, νέους που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο, άνεργους νέους και ενήλικες, και όσους αντιμετωπίζονται δυσμενώς στην αγορά εργασίας).

Μεγάλος αριθμός χωρών υπέδειξαν την τεχνολογία, ιδίως το διαδίκτυο και το τηλέφωνο, ως το καταλληλότερο μέσο για την παροχή πληροφοριών σταδιοδρομίας και για την διευκόλυνση περισσότερων ατόμων να εξασφαλίσουν πρόσβαση σε υπηρεσίες ΣυΕΠ σε ώρες, χώρους και με τις μεθόδους που ταιριάζουν στις ανάγκες τους. Με τη βοήθεια της τεχνολογίας μπορούμε να παρέχουμε υπηρεσίες ΣυΕΠ μέσω ενός συνδυασμού μέσων εκτός της κατ' ιδίαν συνάντησης, όπως το διαδίκτυο, οι τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας κλπ. Οι υπάρχουσες διατάξεις πρέπει να αναθεωρηθούν ώστε οι τρόποι παροχής των υπηρεσιών ΣυΕΠ να είναι πιο αποδοτικοί οικονομικά.

Εξελίξεις και πρόοδος μέχρι σήμερα

Αρκετές χώρες έχουν θεσπίσει νέες νομοθεσίες σχετικά με την πρόσβαση, την παροχή υπηρεσιών και την ανάπτυξη νέων εργαλείων και συστημάτων ΣυΕΠ. Οι νομοθεσίες αυτές αφορούν σε υπηρεσίες ΣυΕΠ ως μέρος των πολιτικών απασχόλησης (CZ), στην θέσπιση του δικαι-

ώματος όλων των πολιτών στην δωρεάν παροχή υπηρεσιών δια βίου ΣυΕΠ από τις δημόσιες υπηρεσίες (FR), στην παροχή υπηρεσιών ΣυΕΠ εντός του πλαισίου εργασίας και στην αναγνώριση των διαδικασιών της άτυπης και ανεπίσημης μάθησης (IS) και στα προσόντα των συμβούλων (FR, IS, PL). Άλλες αποφάσεις υπογραμμίζουν τις προτεραιότητες για πιο αποτελεσματική χρήση των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών στην ΣυΕΠ (LT) και των εργαλείων της πληροφορικής και των επικοινωνιών ως μέρος μίας στρατηγικής ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (SK). Άλλες σημαντικές εξελίξεις περιλαμβάνουν νέες ενσωματωμένες υπηρεσίες (FR), δημιουργία μίας διαδικτυακής πύλης και τηλεφωνικών υπηρεσιών ως εργαλείων για την στήριξη των επιλογών σταδιοδρομίας, ένα πρόγραμμα για την προώθηση των τοπικών πρωτοβουλιών ΣυΕΠ που συνδέονται με τοπικές στρατηγικές μάθησης (DE), μία νέα υπηρεσία σταδιοδρομίας ενηλίκων, στην Αγγλία (UK) και ένα διαδικτυακό Εθνικό Σύστημα Πληροφόρησης Σταδιοδρομίας (TR).

Μηνύματα κλειδιά

- Η συμπληρωματική φύση των καναλιών παροχής υπηρεσιών ΣυΕΠ. Αν και οι περισσότερες χώρες θεωρούν την τεχνολογία ως σημαντικό παράγοντα για την εξ' αποστάσεως παροχή υπηρεσιών ΣυΕΠ, η πρόσωπο με πρόσωπο παροχή υπηρεσιών ΣυΕΠ (με τη μορφή της ατομικής ή ομαδικής ΣυΕΠ) παραμένει σημαντικό μέρος της παροχής υπηρεσιών ΣυΕΠ. Οι νέες τεχνολογίες έχουν μεγάλες δυνατότητες στο να καταστήσουν την πρόσβαση σε υπηρεσίες ΣυΕΠ πιο εφικτή και φθηνότερη δημιουργώντας καινοτόμες και ευέλικτες υπηρεσίες που θα συνδέονται με τεχνικές αυτοεμπειρίας και θα συμπληρώνουν τις πιο παραδοσιακές μορφές ΣυΕΠ.
- Ανάπτυξη ολοκληρωμένων υπηρεσιών. Η ανάπτυξη ολοκληρωμένων υπηρεσιών για τα άτομα όλων των ηλικιών είναι μία νέα πρόκληση η οποία απαιτεί επαναπροσδιορισμό των θεσμικών πλαισίων και επαγγελματικών ικανοτήτων, καθώς και νέα νοοτροπία και κουλτούρα.

- Διαφορετικά επίπεδα υπηρεσιών για την κάλυψη διαφορετικών αναγκών. Τα άτομα ποικίλουν από αυτά που έχουν προσωπικά κίνητρα και μπορούν να λάβουν επιτυχώς αποφάσεις για την σταδιοδρομία τους από μόνο τους έως αυτά που χρειάζονται ουσιαστική βοήθεια.
- Αναγνώριση Προηγούμενης Άτυπης Μάθησης (APEL) ως αποτελεσματική μεθοδολογία για την ανάπτυξη της απασχολησιμότητας. Η επαρκής πρόσβαση σε υπηρεσίες ΣυΕΠ είναι απαραίτητη για να βοηθήσει τους πολίτες, ιδίως αυτούς με χαμηλές δεξιότητες και χωρίς εργασία, να αξιοποιήσουν τις γνώσεις που απέκτησαν μέσα από την άτυπη μάθησή.
- Πρότυπα. Πρέπει να αναπτυχθούν πρότυπα όσον αφορά το υλικό ΣυΕΠ που παρέχεται με τη βοήθεια των τεχνολογιών της πληροφορικής και των επικοινωνιών (ICT) (π.χ. εγκυρότητα, αξιοπιστία, ακρίβεια, αντικειμενικότητα, κατανόηση, σχέση με ομάδες στόχου) και γενικά για το υλικό πληροφόρησης.
- Ηθικά ζητήματα αναφορικά με τη χρήση των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών στην ΣυΕΠ. Τα ζητήματα αυτά αφορούν την ποιότητα των εργαλείων αξιολόγησης που διατίθενται στο διαδίκτυο.
- Η πρόσβαση ως θέμα κοινωνικής δικαιοσύνης. Για να υπάρξει ικανοποιητική ισορροπία μεταξύ ποιότητας και πρόσβασης θα πρέπει να υπάρξει καλύτερη κατανόηση της αποδοτικότητας της ΣυΕΠ σε σχέση με το κόστος αλλά του ρόλου της στην επίτευξη του στόχου της κοινωνικής ισότητας.

Προκλήσεις κλειδιά

- Πως θα αναπτυχθούν οι ικανότητες των συμβούλων για την χρήση εργαλείων των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών,
- Πως θα γίνει αποτελεσματική χρήση του δυνατοτήτων που προσφέρουν τα διαδικτυακά μέσα και οι κινητές τεχνολογίες,

Διεύρυνση της πρόσβασης (Πακέτο Εργασίας 2)

- Πως θα αξιολογηθεί η εθνική παροχή υπηρεσιών ΣυΕΠ σε σχέση με το νέο παράδειγμα της δια βίου ΣυΕΠ,
- Ηθικά ζητήματα,
- Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της παροχής υπηρεσιών ΣυΕΠ με διαφορετικές μεθόδους για διαφορετικές ομάδες χρηστών,
- Πως θα διανεμηθούν τα κεφάλαια μεταξύ των διαφόρων καναλιών παροχής υπηρεσιών για την κάλυψη των αναγκών των διαφόρων ομάδων στόχου,
- Πως η νομοθεσία θα μπορέσει να προσδιορίσει τα δικαιώματα των πολιτών όσον αφορά στην παροχή υπηρεσιών ΣυΕΠ,
- Πως θα γίνει καλύτερη προώθηση των υπηρεσιών ΣυΕΠ στους πολίτες.



Μηχανισμοί Συνεργασίας και Συντονισμού (Πακέτο Εργασίας 3)

Φιλοσοφία

Σε όλες τις χώρες η παροχή υπηρεσιών ΣυΕΠ γίνεται μέσω πολλών και διαφορετικών φορέων, υπό διαφορετικά υπουργεία και άλλες αρχές (σχολεία, τριτοβάθμια εκπαίδευση, δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης, κοινωνικούς εταίρους, εθελοντές, ιδιωτικό τομέα). Ένας από τους ρόλους κλειδί των υπηρεσιών αυτών είναι η παροχή βοήθειας σε άτομα που πρέπει να μετακινηθούν από τον ένα τομέα στον άλλο κατά την ανάπτυξη της προσωπικής τους σταδιοδρομίας. Κατά συνέπεια, οι αποτελεσματικές πολιτικές για τη δια βίου ΣυΕΠ πρέπει να εμπλέκουν και έναν αριθμό διαφόρων αρχών και ενδιαφερόμενων φορέων. Το εθνικό φόρουμ δια βίου ΣυΕΠ είναι ο μηχανισμός που ενώνει τους φορείς αυτούς για την χάραξη πιο αποτελεσματικής πολιτικής και την πιο εναρμονισμένη παροχή υπηρεσιών ΣυΕΠ.

Για να είναι ένα εθνικό φόρουμ δια βίου ΣυΕΠ ευρέως αναγνωρισμένο θα πρέπει να πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Στο φόρουμ πρέπει να συμμετέχει και η πολιτεία ή τουλάχιστον να αναγνωρίζεται από αυτήν.
- Στα μέλη δεν πρέπει να περιλαμβάνονται μόνο κρατικές υπηρεσίες αλλά και άλλοι φορείς κλειδιά.
- Πρέπει να καλύπτει τον τομέα της εκπαίδευσης και της απασχόλησης.
- Πρέπει να καλύπτει τόσο την ΣυΕΠ των νέων και των ενηλίκων.

Σε κάποιες περιπτώσεις ενδέχεται να αναπτυχθούν και εναλλακτικοί μηχανισμοί για την επίτευξη κάποιων σκοπών του εθνικού φόρουμ.

Το φόρουμ ή ένας παρόμοιος μηχανισμός μπορούν να λειτουργούν σε ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω τρία επίπεδα:

- *Επικοινωνία*. Το επίπεδο αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την ανταλλαγή πληροφοριών και την διερεύνηση πιθανοτήτων συνεργασίας και συντονισμού,
- *Συνεργασία* μεταξύ εταιρών εντός υφισταμένων δομών. Το επίπεδο αυτό μπορεί να είναι εντελώς ανεπίσημο και να βασίζεται σε συμφωνίες συνεργασίας, όπου κάθε εταίρος διατηρεί τις δικές του εξουσίες λήψης αποφάσεων,
- *Συντονισμός*. Στο επίπεδο αυτό ενδεχομένως να χρειάζεται κάποια συντονιστική δομή με επιχειρη-

σιακές εξουσίες και χρηματοδότηση (και ενδεχομένως κάποια σύμβαση ή νόμιμη εντολή).

Στο πρώτο επίπεδο (επικοινωνία), το φόρουμ μπορεί να έχει τη μορφή μίας ομάδας εργασίας ή ενός δικτύου ή δεξαμενής σκέψης, ενώ στο τρίτο επίπεδο (συντονισμός) ενδεχομένως να χρειάζεται μία πιο επίσημη και πιο βιώσιμη δομή.

Εξελίξεις και πρόοδος μέχρι σήμερα

Εθνικά φόρουμ δια βίου ΣυΕΠ έχουν ιδρυθεί σε 17 ευρωπαϊκές χώρες, ενώ σε διαδικασία ίδρυσης τέτοιων φόρουμ βρίσκονται άλλες 10 χώρες. Επίσης, σε τρεις χώρες έχουν ιδρυθεί ή βρίσκονται σε διαδικασία ίδρυσης άλλοι εναλλακτικοί μηχανισμοί. Έτσι, όλα τα κράτη μέλη δίδουν την απαραίτητη προσοχή στην βελτίωση της συνεργασίας και του συντονισμού μεταξύ των υπηρεσιών ΣυΕΠ

Μηνύματα κλειδιά

Από την μέχρι σήμερα εμπειρία προκύπτουν δέκα μηνύματα κλειδιά για χώρες που επιθυμούν την ίδρυση παρόμοιων φόρουμ:

- Σαφή σύνδεση της δια βίου ΣυΕΠ με τις στρατηγικές της διαβίου μάθησης, απασχόλησης και κοινωνικής ενσωμάτωσης, και προβολή του ρόλου της δια βίου ΣυΕΠ ως δημοσίου αγαθού σχετικού με τις στρατηγικές αυτές.
- Καθιέρωση και ανταλλαγή ορισμών και ορολογίας,
- Επιλογή των μελών που θα συμμετέχουν στο φόρουμ,
- Σαφής καθορισμός στόχων, εργασιών και ρόλων,
- Σαφής ηγεσία, ικανοί συντονιστές και ισχυρή δέσμευση από εταίρους κλειδιά,
- Σαφής καθορισμός των σχέσεων με την πολιτεία (συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της τοπικής αυτοδιοίκησης),
- Να διαθέτει γραμματεία η οποία θα είναι ανεξάρτητη ή τουλάχιστον να ασκεί χωριστή διαχείριση (ring-fenced),

- Να ενθαρρύνει την εξέλιξη αλλά να παραμένει πιστό στην αρχική αποστολή,
- Να γνωρίζει τους κινδύνους από την σύγκρουση ρόλων,
- Να προσπαθεί να εργάζεται από την οπτική γωνία του πολίτη ως άτομο, αναγνωρίζοντας το δημόσιο όφελος που προκύπτει από αυτό.

Ζητήματα και προκλήσεις

Στα ζητήματα και προκλήσεις κλειδιά περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Εάν το φόρουμ θα πρέπει να συσταθεί από την πολιτεία, ενδεχομένως μέσω νομοθεσίας («*top-down*»), ή να ιδρυθεί με πρωτοβουλία ενός αριθμού μη κυβερνητικών οργανώσεων οι οποίες στην συνέχεια θα δημιουργήσουν δεσμούς με την κυβέρνηση («*bottom-up*»). Ενδεχομένως να είναι καλύτερα εάν γίνει κάποιος συνδυασμός των δύο διαδικασιών.
- Σε χώρες όπου σημαντικές εξουσίες που αφορούν στην εκπαίδευση και/ή στην απασχόληση παρέχονται στις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, η σημασία της *συνεργασίας και του συντονισμού σε τοπικό επίπεδο*. Αυτό μπορεί να είναι εξίσου σημαντικό όσο η συνεργασία σε εθνικό επίπεδο. Κανένα από τα δύο αυτά επίπεδα συνεργασίας και συντονισμού δεν μπορεί να είναι αποτελεσματικό χωρίς το άλλο.
- *Η ολοκληρωτική δυναμική των Τεχνολογιών των Πληροφοριών και των Επικοινωνιών*, για παράδειγμα στο να συγκεντρωθούν σύμβουλοι επαγγελματικού προσανατολισμού από διάφορους τομείς και να αναπτύξουν μία κοινή διαδικτυακή πύλη. Έτσι το κόστος μοιράζεται, ο χρήστης βρίσκεται στο κέντρο του σχεδιασμού της υπηρεσίας και η υπηρεσία μπορεί να προσελκύσει περισσότερους χρήστες με κοινά οφέλη για όλους τους εταίρους. Εάν αναπτυχθεί περαιτέρω η συγκεκριμένη υπηρεσία μπορεί να αποτελέσει το μέσο με το οποίο οι παροχές υπηρεσιών θα μπορούν να μετατρέψουν τις χωριστές και επικεντρωμένες στο

φορέα παροχής υπηρεσίες τους σε ένα σύστημα δια βίου ΣυΕΠ με επίκεντρο τον χρήστη, όπου ο κεντρικός πυρήνας θα είναι η διαδικτυακή πύλη, η οποία θα υποστηρίζεται από την παροχή συντονισμένων υπηρεσιών ΣυΕΠ σε κατ' ιδίαν συνα-

ντήσεις. Η ποιότητα και αποτελεσματικότητα μίας τέτοιας προσέγγισης εξαρτάται από τη μετατροπή της σε ένα σύστημα δια βίου μάθησης, το οποίο θα είναι κατανοητό, θα έχει συνοχή και θα είναι διαδικασιοκεντρικό.



Διασφάλιση της ποιότητας και τεκμηρίωση (Πακέτο Εργασίας 4)

Φιλοσοφία

Το Πακέτο Εργασίας 4 αφορά στις σχέσεις μεταξύ πολιτικών για τη ΣυΕΠ, της έρευνας και της εφαρμογής των πολιτικών αυτών, από δύο απόψεις:

- Την ανάπτυξη των θεωρητικών προσεγγίσεων για τη διασφάλιση της ποιότητας στη ΣυΕΠ,
- Την τεκμηρίωση η οποία παρέχεται ή θα μπορούσε να παρέχεται για την ενίσχυση, επεξήγηση, βελτίωση και νομιμοποίηση των δράσεων ΣυΕΠ.

Ο πολυδύναμος ρόλος της ΣυΕΠ απαιτεί παροχή υπηρεσιών υψηλής ποιότητας και μία διατομεακή προσέγγιση στον σχεδιασμό ενός συστήματος διασφάλισης της ποιότητας στη ΣυΕΠ.

Εξελίξεις και πρόοδος μέχρι σήμερα

Ορισμένα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν καθιερώσει ενιαία συστήματα διασφάλισης της ποιότητας στη ΣυΕΠ τα οποία όμως περιορίζονται στην εφαρμογή σε ορισμένους μόνο τομείς (μόνο στην εκπαίδευση ή μόνο στην απασχόληση κλπ) (π.χ. DK, UK). Κάποιες από τις προσεγγίσεις αυτές περιέχουν στοιχεία ανάπτυξης πολιτικών βάσει τεκμηρίωσης. Για παράδειγμα, η

Σκοτία διαθέτει μία ενιαία προσέγγιση ΣυΕΠ για όλες τις ηλικίες, όπου η τεκμηρίωση ορίζεται ως ένα εύρος από ατομικά και κοινωνικά αποτελέσματα, συμπεριλαμβανομένων και των οικονομικών οφελών. Στην Γερμανία έχει ξεκινήσει μία συντονισμένη διαδικασία για την ανάπτυξη κοινών και συμφωνημένων προτύπων ποιότητας.

Στοιχεία για ένα πλαίσιο Διασφάλισης της Ποιότητας

Μετά από εξέταση διαφόρων πολιτικών πρωτοβουλιών και πρακτικών που εφαρμόζονται από τις συμμετέχουσες στο πακέτο εργασίας χώρες αναφορικά με την διασφάλιση της ποιότητας στη ΣυΕΠ, καθώς και ερευνών που διεξήχθησαν για την παροχή τεκμηρίων για την ανάπτυξη πολιτικών ΣυΕΠ, αποφασίστηκε η κατάρτιση καταλόγου με τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνονται στο πλαίσιο διασφάλισης της ποιότητας. Τη βάση για τον κατάλογο αυτό απετέλεσαν οι πέντε κατηγορίες κριτηρίων αναφοράς για τη διασφάλιση της ποιότητας στην παροχή υπηρεσιών ΣυΕΠ που αναπτύχθηκαν από την Ομάδα Εμπειρογνομών για τη Δια Βίου ΣυΕΠ της ΕΕ (κοινά σημεία αναφοράς για συστήματα διασφάλισης της ποιότητας στην παροχή υπηρεσιών ΣυΕΠ). Το Πακέτο Εργασίας 4 αποφάσισε να συμπεριλάβει δύο ακόμα διαστάσεις (αποτελέσματα, επιδράσεις).

Το πλαίσιο που προέκυψε περιέχει ένα matrix «κριτηρίων αναφοράς» και δεικτών ποιότητας, βάσει του κύκλου της ποιότητας «εισαγόμενα – διαδικασία – απο-

τέλεσμα», καθώς και προτάσεις για αποδεικτικά στοιχεία που πρέπει να συλλεχθούν για να αξιολογηθεί ο τρόπος και η έκταση τήρησης των δεικτών ποιότητας:

Σημείο Αναφοράς	Επιλεγμένοι δείκτες ποιότητας
Συμμετοχή χρηστών και πολιτών	<ul style="list-style-type: none"> Υπάρχει διαθεσιμότητα πληροφοριών σχετικά με τα δικαιώματα των χρηστών και τις παρεχόμενες υπηρεσίες Λειτουργούν συστήματα διερεύνησης της γνώμης των πολιτών Πραγματοποιούνται έρευνες ικανοποίησης πελατών και δημοσιεύονται τα αποτελέσματα
Επάρκεια συμβούλων	<ul style="list-style-type: none"> Έχουν θεσπιστεί εθνικά πρότυπα ποιότητας παροχής υπηρεσιών ΣυΕΠ Λειτουργούν συστήματα πιστοποίησης/διαπίστευσης των στελεχών Εξετάζονται οι απαιτήσεις των στελεχών για επιμόρφωση Παρέχεται η απαιτούμενη εποπτεία στο προσωπικό Δίδεται έμφαση στην επαγγελματική συμπεριφορά του προσωπικού
Βελτίωση υπηρεσιών	<ul style="list-style-type: none"> Υπάρχουν και τηρούνται υποχρεωτικά συστήματα διασφάλισης της ποιότητας Έχουν καθοριστεί συγκεκριμένα πρότυπα για την παροχή υπηρεσιών ΣυΕΠ (κώδικας δεοντολογίας, μεθοδολογία παροχής υπηρεσιών, αναλογία συμβούλων – πελατών, πηγές χρηματοδότησης, διοικητικές διαδικασίες, εξοπλισμός πληροφορικής, παροχή έγκυρης πληροφόρησης για την αγορά εργασίας κλπ, παροχή υπηρεσιών σε πελάτες με ειδικές ανάγκες, κ.λπ.) Οι πολίτες συμμετέχουν στο σχεδιασμό των δράσεων της υπηρεσίας ΣυΕΠ Η μεθοδολογία παροχής υπηρεσιών ΣυΕΠ τεκμηριώνεται Η παροχή των υπηρεσιών ΣυΕΠ παρακολουθείται ώστε να αξιολογηθεί ο βαθμός βελτίωσης της
Συνοχή	<ul style="list-style-type: none"> Λειτουργεί υπηρεσία που απευθύνεται σε όλες τις ηλικίες και υπάρχει συνεργασία και συντονισμός μεταξύ των διαφόρων φορέων παροχής υπηρεσιών ΣυΕΠ Υπάρχει συμφωνία για κοινές αρχές της ΣυΕΠ
Αποτελέσματα/επίδραση: – Μαθησιακά Αποτελέσματα – Αποτελέσματα για την αγορά εργασίας και την οικονομία – Αποτελέσματα κοινωνικής ενσωμάτωσης	<ul style="list-style-type: none"> Σημαντική βελτίωση των γνώσεων και των ικανοτήτων των πελατών, των δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας, της αυτοπεποίθησης, των δεξιοτήτων λήψης αποφάσεων, της εργασιακής ετοιμότητας, κ.λπ. Καλύτερα ποσοστά μετάβασης στο επόμενο επίπεδο εκπαίδευσης, κατάρτισης, απασχόλησης Μείωση των ποσοστών πρόωρης εγκατάλειψης της σχολικής εκπαίδευσης, Επιτυχής διαδικασία ταιριάσματος των επαγγελματικών προσόντων των ατόμων με τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας Μείωση των ποσοστών ανεργίας και του χρόνου που οι πολίτες παραμένουν άνεργοι Βελτίωση του ισοζυγίου (προσφοράς και ζήτησης) της αγοράς εργασίας Υπηρεσίες οικονομικά αποδοτικές

Το προσχέδιο του πλαισίου περιλαμβάνει και ποιοτικούς και ποσοτικούς δείκτες. Ο σχεδιασμός ενός πλαισίου ο οποίος βασίζεται περισσότερο σε ποσοτικούς δείκτες είναι φιλόδοξος, λαμβανομένου υπόψη των σοβαρών προβλημάτων μεθοδολογίας που προκύπτουν. Επιπλέον, υπάρχει ο κίνδυνος αναπάντεχων επιδράσεων εάν η διασφάλιση της ποιότητας στηρίζεται αποκλειστικά και μόνο σε ποσοτικές μετρήσεις. Πρέπει να υπάρχει ισορροπία μεταξύ της προτίμησης των συμβούλων για ποιοτική αξιολόγηση και της ζήτησης των διαμορφωτών πολιτικής

για εμπειρική τεκμηρίωση και ανάλυση κόστους-οφέλους για την σωστή λειτουργία της υπηρεσίας και την δικαιολόγηση της επένδυσης των χρημάτων των φορολογουμένων σε τέτοιες υπηρεσίες.

Στο επόμενο στάδιο των εργασιών του ELGPN θα πρέπει να μελετηθούν περισσότερο οι δείκτες ποιότητας και τα αποδεικτικά στοιχεία. Στόχος δεν είναι να επιβληθεί το πλαίσιο στα κράτη μέλη αλλά να προκληθεί μία συζήτηση που θα οδηγήσει σε συμφωνία για τα στοιχεία που πρέπει να περιληφθούν στην προσέγγιση της

διασφάλισης της ποιότητας της ΣΥΕΠ. Παρόμοια εργασία έχει γίνει στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σε άλλους τομείς όπως το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο διασφάλισης της ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, στην ανώτερη εκπαίδευση και σε «υπηρεσίες γενι-

κού ενδιαφέροντος». Είναι σημαντικό για τη δημιουργία και την ενδεχόμενη εφαρμογή του πλαισίου και υπάρχει μία ευρεία κατανόηση και συμφωνία από πλευράς των μελών του ELGPN. Και αυτή η διαδικασία θα απασχολήσει το επόμενο στάδιο εργασιών του ELGPN.



Παρακολούθηση πολιτικών της ΕΕ (Ομάδα Εργασίας 1)

Η Ομάδα Εργασίας 1 θεσπίστηκε από το ELGPN με διπλό ρόλο:

- Να διασφαλίσει ότι τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων του δικτύου θα έχουν επίδραση στην ανάπτυξη περιφερειακών, εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών για τη δια βίου Συστημάτων, Συμμετοχών,
- Να συμβάλει στη διάχυση της πληροφόρησης, ώστε τα μέλη του ELGPN να μπορούν να έχουν πρόσβαση στην πληροφόρηση αυτή και την ευκαιρία να εμπλακούν στην διαδικασία διαμόρφωσης των σχετικών πολιτικών.
- Να υποστηρίξει το πρόγραμμα εργασίας του ELGPN και να θεμελιώσει τις θεματικές δραστηριότητες του ELGPN στο πλαίσιο των σχετικών ευρωπαϊκών πολιτικών.
- Να βοηθήσει τα μέλη του ELGPN στο να επηρεάσουν τις ευρωπαϊκές και εθνικές διαδικασίες χάραξης πολιτικής για τη δια βίου Συστημάτων, Συμμετοχών. Να διατηρεί σε επαγρύπνηση τα κράτη μέλη του ELGPN αναφορικά με τις τρέχουσες διαδικασίες χάραξης πολιτικής και να παρέχει συμβουλές στα μέλη του δικτύου που επιθυμούν να συμμετάσχουν στις διαδικασίες αυτές.

Συνεπώς οι εργασίες της ΟΕ1 ήταν οι ακόλουθες:

- Να υποστηρίξει την γνώση των μελών του ELGPN σχετικά με την ανάπτυξη των διαφόρων πολιτικών για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, την απασχόληση και την κοινωνική ενσωμάτωση, να συλλέξει και να αναλύσει δεδομένα για το πώς οι ευρωπαϊκές αυτές πολιτικές λαμβάνουν υπόψη τη δια βίου Συστημάτων, Συμμετοχών, και να μοιραστεί τις πληροφορίες αυτές με τα υπόλοιπα μέλη του δικτύου.

Η Στρατηγική της Λισαβόνας δημιουργεί ένα ευρύ πλαίσιο εντός του οποίου εδραιώθηκε το ELGPN. Έχοντας επικεντρωθεί στην κοινωνία και την οικονομία της γνώσης, στην κοινωνική συνοχή και τον παγκόσμιο ανταγωνισμό, η στρατηγική της Λισαβόνας επηρέασε κατά τη πρώτη δεκαετία της χιλιετίας αυτής, μέσω πανευρωπαϊκών μεταρρυθμίσεων τις εθνικές πολιτικές για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, την απασχόληση και την κοινωνική ενσωμάτωση. Καθώς εξελίσσεται η στρατηγική της μεταρρύθμισης, η αναφορά στην παροχή υπηρεσιών δια

βίου ΣυΕΠ έγινε πιο σαφής. Εκτός από τις συμφωνίες για μία ατζέντα μεταρρύθμισης των πολιτικών και των συστημάτων του δια βίου ΣυΕΠ (Ψηφίσματα του Συμβουλίου για τη Δια Βίου ΣυΕΠ, του 2004 και 2008), η Ευρωπαϊκή Στρατηγική Απασχόλησης (1995-2005), η Κοινοποίηση της Επιτροπής για την Δια Βίου Μάθηση (2001), το Ψήφισμα του Συμβουλίου για την Δια Βίου Μάθηση (2002), οι συγκεκριμένοι Μελλοντικοί Στόχοι για τα Συστήματα Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (2002) και η Διαδικασία της Κοπεγχάγης για την Ευρωπαϊκή Συνεργασία στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (2002 και μεταγενέστερες Κοινοποιήσεις) έκαναν συγκεκριμένες αναφορές στο πώς η δια βίου ΣυΕΠ μπορεί να βοηθήσει στην επίτευξη των στόχων της μεταρρύθμισης. Οι Ευρωπαίοι Κοινωνικοί Εταίροι (2002) αναγνώρισαν την σημασία της πληροφόρησης και της συμβουλευτικής στην ανάπτυξη των ικανοτήτων και των προσόντων του εργατικού δυναμικού.

Κατά την ανανέωση της Στρατηγικής της Λισαβόνας το 2005, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έδωσε έμφαση στην βελτιστοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, ιδίως μέσω της δια βίου μάθησης με ιδιαίτερη προσοχή στη δια βίου ΣυΕΠ. Η Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (2006) για τις ικανότητες κλειδιά για την δια βίου μάθηση, κάνει αναφορά στη ΣυΕΠ ως παράγοντα που συμβάλει στην εκμάθηση της ικανότητας μάθησης (learning to learn).

Το τέλος του κύκλου 2008–2010 της Στρατηγικής της Λισαβόνας συνέπεσε με την οικονομική ύφεση, εστιάζοντας την προσοχή σε προσπάθειες μείωσης των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων. Καθορίστηκαν οι ακόλουθοι μελλοντικοί στόχοι:

- Καλύτερος συνδυασμός της ελαστικότητας (flexibility) και της ασφάλειας (security) μέσω μίας νέας έννοιας της «flexicurity». Το 2007, η flexicurity έγινε ο ακρογωνιαίος λίθος των πολιτικών απασχόλησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προσαρμοστικότητα, ανάπτυξη και απασχολησιμότητα του εργατικού δυναμικού, με ιδιαίτερη αναφορά στην δια βίου μάθηση. Οι πολιτικές flexicurity προορίζονται για την υποστήριξη των μεταβάσεων των πολιτών στα πλαίσια της απασχόλησης και την

ανάδειξη του ρόλου των εθνικών δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης και των κοινωνικών εταίρων στην υποστήριξη αυτή και στον προσδιορισμό και πρόβλεψη των απαραίτητων δεξιοτήτων.

- Καλύτερη πρόβλεψη των απαραίτητων δεξιοτήτων μέσω των πρωτοβουλιών Νέες Δεξιότητες για Νέες Θέσεις Εργασίας (New Skills for New Jobs). Η επίγνωση της ανάγκης για καλύτερη πρόβλεψη και ταίριασμα των δεξιοτήτων στην αγορά εργασίας, αναφέρεται στα περισσότερα έγγραφα που αφορούν στην εκπαίδευση και απασχόληση, τα οποία προτάθηκαν από την Επιτροπή και υιοθετήθηκαν από το Συμβούλιο από το 2007. Επίσης υπογραμμίζεται και ο ρόλος της ΣυΕΠ: παροχή στήριξης σε άτομα που αναζητούν εργασία, ώστε να μπορέσουν να προσδιορίσουν τις ικανότητες που απαιτούνται για να προχωρήσουν εκεί όπου υπάρχουν κενές θέσεις απασχόλησης.

Η πρωτοβουλία Θέσεις Εργασίας και Δεξιότητες με ιδιαίτερη έμφαση στη νεολαία, η οποία ξεκίνησε το 2008, υπογραμμίζει ότι το κακό ταίριασμα μεταξύ των δεξιοτήτων που απαιτούνται από την αγορά εργασίας και εκείνων που προσφέρονται από το εργατικό δυναμικό είναι ένας από τους βασικούς παράγοντες της ανεργίας των νέων και τονίζει τον σημαντικό ρόλο της ΣυΕΠ στο πλαίσιο αυτό, ιδίως κατά τη διαδικασία της μετάβασης στην εκπαίδευση, κατάρτιση και αγορά εργασίας.

Η έκθεση εμπειρογνομόνων για την πρωτοβουλία Νέες Δεξιότητες για Νέες Θέσεις Εργασίας (New Skills for New Jobs) (2010), υπογραμμίζει την έλλειψη των κατάλληλων δεξιοτήτων στην Ευρώπη και στα συμπεραίνει ότι η «αναβάθμιση, προσαρμογή και διεύρυνση των δεξιοτήτων των ατόμων», η διαμόρφωση ατόμων τα οποία από αιτούντες εργασία μετατρέπονται σε διαμορφωτές εργασίας (job shaper), ικανούς να λαμβάνουν καλύτερες αποφάσεις», θα πρέπει να είναι οι φιλοδοξίες του μέλλοντος.

Η στρατηγική «Ευρώπη 2020» είναι ο διάδοχος της Στρατηγικής της Λισαβόνας, της οποίας το Στρατηγικό Πλαίσιο Ευρωπαϊκής Συνεργασίας στην Εκπαίδευση και στην Κατάρτιση (E&K 2020), είναι ένα από τα βασικά συστατικά στοιχεία. Στην στρατηγική αυτή η ΣυΕΠ έχει

ρητά περιληφθεί στον πρώτο στρατηγικό στόχο («κάνοντας πραγματικότητα την δια βίου μάθηση και την κινητικότητα»), ενώ αναφέρεται σιωπηρώς στους τρεις άλλους. Η ΣνΕΠ διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για μείωση του ποσοστού των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα την σχολική εκπαίδευση στο 10%, αύξηση του ποσοστού των νέων που έχουν ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση στο 40%, και λήψη επιπλέον δράσεων για την βελτίωση της εισόδου των νέων στην αγορά εργασίας και την μάθηση των ενηλίκων. Η δια βίου ΣνΕΠ θα είναι το στοιχείο κλειδί για την προώθηση της αναγνώρισης της άτυπης και ανεπίσημης μάθησης, την ενίσχυση της ελκυστικότητας της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρ-

τισης και την διασφάλιση ότι οι πολίτες μπορούν να αποκτήσουν τα προσόντα που απαιτούνται για συμμετοχή στη δια βίου μάθηση και στην αγορά εργασίας από μικρή ηλικία και να τα αναπτύξουν περαιτέρω καθόλη τη διάρκεια της ζωής τους.

Για το επόμενο στάδιο της εργασίας του ELGPN, προτείνεται όπως – εντός του πλαισίου των πρωτοβουλιών της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και του προγράμματος Ε&Κ 2020 – θεσπιστούν ισχυρές διεπαφές στην ανάπτυξη των πολιτικών της ΕΕ σε τουλάχιστον 6 τομείς: κατώτερη – μέση εκπαίδευσης, επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, ανώτερη εκπαίδευση, επιμόρφωση ενηλίκων, απασχόληση και κοινωνική ενσωμάτωση.



Εργα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ: Συνεργασίες και Σύνδεσμοι με τις πολιτικές (Ομάδα Εργασίας 2)

Υπάρχει μία ισχυρή και ευρέως αποδεκτή γνώμη ότι τα οφέλη και τα αποτελέσματα των έργων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ μπορούν να βελτιωθούν με:

- την ελαχιστοποίηση αλληλοεπικάλυψης μεταξύ έργων.
- την ενίσχυση των συνδέσμων με την πολιτική.
- την ενθάρρυνση της μακροπρόθεσμης επίδρασης των έργων, μετά την ολοκλήρωση της χρηματοδότησης.

Συνεπώς, προσδίδεται αυξημένη σημασία στην επίτευξη ενισχυμένης αξίας από τέτοια έργα, με δύο βασικούς τρόπους:

- Με τη θέσπιση συνεργασιών με άλλα σχετικά έργα,
- Δίδοντας αυξημένη προσοχή στην «εκμετάλλευση», δηλαδή στην αναζήτηση αλλαγών σε πολιτικές και πρακτικές βάσει των εργασιών του έργου. Αυτό γίνεται σε συνδυασμό με την παραδοσιακή έμφαση που δίδεται στην διάδοση – διάχυση των πληροφοριών για το συγκεκριμένο έργο και τα αποτελέσματά του.

Η Ομάδα Εργασίας 2 εξέτασε έναν μεγάλο αριθμό έργων σε σχέση με τα θέματα αυτά. Υπό το φως της ανάλυσης αυτής, κατέληξε σε τέσσερις ομάδες συστάσεων, οι οποίες απευθύνονται σε διάφορους φορείς, τους οποίους καλούν να τις μελετήσουν.

Η πρώτη ομάδα απευθύνεται στους επιτρόπους έργων, τόσο σε ευρωπαϊκό (η Επιτροπή και οι υπηρεσίες της) όσο και σε εθνικό επίπεδο:

- Οι επίτροποι έργων πρέπει να προσπαθούν να αναπτύξουν αποτελεσματικές διαδικασίες για την αποφυγή της αλληλοεπικάλυψης μεταξύ των έργων,
- Για να αποφευχθεί το φαινόμενο της «επανεφεύρεσης του τροχού», οι επίτροποι έργων θα πρέπει να αποδεικνύουν ότι γνωρίζουν όλα τα προηγούμενα παρόμοια έργα και τους τρόπους με τους οποίους θα αξιοποιήσουν την εμπειρία που αποκτήθηκε από τα έργα αυτά.
- Θα πρέπει επίσης να αποδεικνύουν ότι η μεθοδολογία των έργων συνδέεται με τις σχετικές πολιτικές.

- Οι σύνδεσμοι αυτοί, όπου είναι δυνατόν, θα πρέπει να συνδέονται με τις τέσσερις προτεραιότητες του Ψηφίσματος του 2008.
- Προτεραιότητα θα πρέπει να δοθεί σε έργα τα οποία τηρούν τα κριτήρια αυτά.
- Θα πρέπει επίσης να δοθεί βοήθεια στους μελλοντικούς επιτρόπους έργων, όπως πρόσβαση σε παραδείγματα καλής πρακτικής (π.χ. μέσω κάποιας βάσης δεδομένων ή κάποιου εγχειριδίου).

Η δεύτερη ομάδα συστάσεων απευθύνεται στα εθνικά φόρουμ συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού (όπου αυτά υπάρχουν):

- Τα εθνικά φόρουμ πρέπει να αναλάβουν ενεργό ρόλο για την σύνδεση των έργων με τις εθνικές πολιτικές και προτεραιότητες.
- Κατά περίπτωση, αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει την ενθάρρυνση των υπηρεσιών να συγχρηματοδοτούν την εθνική συμμετοχή σε έργα τα οποία αποτελούν εθνικές προτεραιότητες.
- Θα πρέπει επίσης να διαδραματίζουν ενεργό ρόλο για την ενθάρρυνση συνεργασιών μεταξύ των έργων.

Η Τρίτη ομάδα συστάσεων απευθύνεται στο δίκτυο Εθνικών Κέντρων Πληροφόρησης για τη Συμβουλευτική και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό (Euroguidance). Είναι γεγονός ότι οι δομές και οι ρόλοι των κέντρων Euroguidance ποικίλουν από χώρα σε χώρα. Ωστόσο, προτείνεται τα Εθνικά Κέντρα Πληροφόρησης για τη Συμβουλευτική και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό να συνεργάζονται στενά με το ELGPN για:

- Τη διατήρηση μίας βάσης δεδομένων με έργα εθνικών προγραμμάτων που αφορούν τη ΣυΕΠ (συμπεριλαμβανομένων και των έργων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ) και με διεθνικά έργα ΣυΕΠ συμπεριλαμβανομένων και εταιρών από την

χώρα τους. Αυτό θα πρέπει να είναι μέρος μίας κοινής βάσης δεδομένων για τις πολιτικές και πρακτικές που σχετίζονται με τη δια βίου ΣυΕΠ.

- Την προώθηση επιτυχημένων έργων (καλές πρακτικές) σε διαμορφωτές πολιτικής, εμπλεκόμενους φορείς και άλλους ενδιαφερόμενους μέσω των εθνικών φόρουμ συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού, όπου αυτά υπάρχουν και μέσω των υφιστάμενων καναλιών επικοινωνίας του δικτύου των Εθνικών Κέντρων Πληροφόρησης για τη Συμβουλευτική και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό (Euroguidance) (ιστότοποι, διαλέξεις, δημοσιεύσεις) ή νέων καναλιών επικοινωνίας.
- Συμμετοχή σε διαβουλεύσεις για την εξεύρεση τρόπων με τους οποίους τα αποτελέσματα των έργων μπορούν να υποστηριχθούν μετά την αποπεράτωση των έργων αυτών.

Η τελευταία ομάδα εισηγήσεων απευθύνεται στους διάφορους διαχειριστές των έργων:

- Στους συντονιστές έργων θα πρέπει να περιλαμβάνονται και οι σχετικοί εμπλεκόμενοι φορείς όχι μόνο κατά τη διαδικασία υποβολής των πρότασης αλλά και κατά την υλοποίηση του έργου.
- Έμφαση στη συνέργια με άλλα έργα πρέπει να δίδεται όχι μόνο κατά το στάδιο υλοποίησης αλλά καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του έργου. Αυτό περιλαμβάνει και την πιθανότητα υλοποίησης συστάδας έργων, δηλαδή επίσημη συνεργασία μεταξύ έργων που αφορούν παρόμοιο αντικείμενο.
- Παρομοίως, θέματα που σχετίζονται με τη διάδοση και εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων των έργων, θα πρέπει να αντιμετωπίζονται όχι μόνο στη φάση της ολοκλήρωσης του έργου αλλά καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του έργου, περιλαμβάνοντας όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.



Αξιολόγηση του έργου του ELGPN

Πριν και μετά από κάθε κύρια συνάντηση του ELGPN, ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να αξιολογήσουν (α) τη μέχρι τούδε εξέλιξη του έργου (β) τις επιδράσεις σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Η αξιολόγηση κάλυπτε τις ακόλουθες πτυχές:

- Επικοινωνία (διαδικασία)
- Θέματα οργάνωσης και ηγεσίας / συνεργασίας (διαδικασία)
- Δικτύωση / συνεργασία (διαδικασία)
- Γενικά αποτελέσματα (αποτέλεσμα)
- Αποτελέσματα και επιδράσεις σε εθνικό επίπεδο (αποτέλεσμα).

Τα αποτελέσματα καταχωρήθηκαν σε αρχείο ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε μελλοντικές δραστηριότητες. Επιπλέον, τον Μάιο του 2010, οι εθνικές αντιπροσωπείες συμπλήρωσαν online ένα περιληπτικό ερωτηματολόγιο αξιολόγησης.

Γενικά, οι συμμετέχοντες ήταν πολύ ικανοποιημένοι με την γενική διαδικασία επικοινωνίας του δικτύου. Ένωσαν ότι η σαφήνεια των εργασιών και των μεθόδων εργασίας, καθώς και η διοίκηση για το πρόγραμμα 2009-2010, ήταν σε καλό επίπεδο. Χρειάστηκαν βελτιώσεις στην τήρηση των προθεσμιών και στις οικονομικές διευθετήσεις. Τα περισσότερα μέλη εξέφρασαν ιδιαίτερη ικανοποίηση για τις ευκαιρίες που τους δόθηκαν για συμμετοχή στις δραστηριότητες, καθώς και για την τήρηση των

αρχών της ισότητας και σεβασμού μεταξύ των μελών. Τα αποτελέσματα θεωρήθηκαν ότι συνάδουν με το συμφωνημένο πρόγραμμα εργασίας.

Βάσει της Ανοικτής Μεθόδου Συνεργασίας, οι χώρες μέλη μπόρεσαν να χρησιμοποιήσουν τα αποτελέσματα του ELGPN σύμφωνα με τις δικές τους προτεραιότητες. Ορισμένες χώρες μέλη μετέφρασαν και διάδωσαν τα υπομνήματα συμπερασμάτων του ELGPN και το σχετικό υλικό για να μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε εθνικό επίπεδο. Στο μέλλον, χώρες που χρησιμοποιούν την ίδια γλώσσα θα μπορούν να μοιραστούν το κόστος αυτό.

Ο καταλυτικός ρόλος του ELGPN ήταν ιδιαίτερα έκδηλος κατά την διάρκεια των εθνικών σεμιναρίων, τα οποία διοργανώθηκαν σε συνδυασμό με τις συνεδρίες της ολομέλειας του δικτύου ή κατά τις επιτόπιες επισκέψεις. Οι εκδηλώσεις παρείχαν την ευκαιρία στους διαμορφωτές πολιτικής και τους ενδιαφερόμενους φορείς να ενημερωθούν για τις διεθνείς εξελίξεις, και επέτρεψαν στις χώρες υποδοχής να εκθέσουν τις εθνικές τους πολιτικές και πρακτικές.

Ο καταλυτικός ρόλος του ELGPN έγινε ιδιαίτερα αισθητός σε πολλές χώρες. Η ανταλλαγή εμπειριών συνέβαλε στην έμπνευση της ανάπτυξης νέων υπηρεσιών και νέων πρωτοβουλιών. Πιο συγκεκριμένα, η ύπαρξη του ELGPN επηρέασε πολλές χώρες ώστε να προωθήσουν τη δημιουργία εθνικών φόρουμ ΣυΕΠ ή άλλων συντονιστικών μηχανισμών.



Το επόμενο Στάδιο

Το επόμενο στάδιο του προγράμματος εργασίας του ELGPN (2011-2012) θα βασιστεί στην εμπειρία και ανάπτυξη του υφιστάμενου δικτύου και στην βελτίωση της εσωτερικής αποτελεσματικότητας του έργου του ίδιου του ELGPN. Οι συγκεκριμένοι στόχοι του θα συμφωνηθούν με την Επιτροπή κατά την αίτηση χρηματοδότησης, αλλά στο παρόν στάδιο πιθανολογείται ότι θα περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Διεύρυνση της βάσης συμμετοχής όλων των κρατών μελών και στους τέσσερις τομείς προτεραιότητας,
- Αύξηση της ευαισθητοποίησης των χωρών για την τεχνογνωσία και εμπειρία του ELGPN σε σχέση με τους τέσσερις προτεραιότητας,
- Εμβάθυνση του έργου του δικτύου στους τέσσερις τομείς προτεραιότητας, μέσω επιπρόσθετης ομαδικής μάθησης, ιδίως βάσει των εθνικών και ευρωπαϊκών αποτελεσμάτων για κάθε ένα τομέα,
- Ενίσχυση των συνδέσμων/διεπαφών πολιτικής μεταξύ του έργου του ELGPN και των πολιτικών της ΕΕ για τα σχολεία, την επαγγελματική εκπαί-

δευση και κατάρτιση, την ανώτερη εκπαίδευση, την επιμόρφωση ενηλίκων, την απασχόληση και την κοινωνική ενσωμάτωση,

- Παροχή στους διαμορφωτές πολιτικής, και ενδιαφερόμενους φορείς, συγκεκριμένης βοήθειας για την ανάπτυξη εθνικής και ευρωπαϊκής πολιτικής,
- Επέκταση της διάδοσης του έργου του ELGPN,
- Ενίσχυση των συνδέσμων του ELGPN με σχετικούς διεθνείς οργανισμούς, όπως ο ΟΟΣΑ.

Στόχος κλειδί θα είναι η ανάπτυξη επιχειρησιακών εργαλείων ή κοινών έργων για την στήριξη της εφαρμογής συγκεκριμένων πολιτικών. Εδώ περιλαμβάνεται η ενημέρωση του Εγχειριδίου ΟΟΣΑ/ΕΕ για τους διαμορφωτές πολιτικής, και η αξιοποίηση στοιχείων των υφιστάμενων Ευρωπαϊκών Κοινών Εργαλείων Αναφοράς. Τα νέα εργαλεία θα εφαρμοστούν πιλοτικά σε εθνικό επίπεδο σε ένα μικρό αριθμό χωρών, οι οποίες ενδιαφέρονται να αναθεωρήσουν τα εθνικά τους συστήματα συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού βάσει διαδικασιών ομαδικής μάθησης.

Παράρτημα 1: Σύνθεση των εθνικών αντιπροσωπιών στο ELGPN 2009–2010

		Εκπαίδευση	Υπουργείο Εργασίας ή Απασχόλησης	Εθνικό φόρουμ	Euroguidance	Άλλο
Αυστρία	AT	1	1			1
Κύπρος	CY	1	2			
Δημοκρατία της Τσεχίας	CZ	1	1		1	
Δανία	DK	2		3		
Εσθονία	EE	1	1	1		
Φιλανδία	FI	1	1			1
Γαλλία	FR	4	1			
Γερμανία	DE	2		1		
Ελλάδα	EL	1	1		3	
Ουγγαρία	HU	1	1			1
Ισλανδία	IS	1				3
Ιταλία	IT		1		4	
Λετονία	LV	2	2			1
Λιθουανία	LT	1	1			1
Λουξεμβούργο	LU	1				3
Μάλτα	MT	2				
Νορβηγία	NO	2	1			
Πολωνία	PL	1	2			1
Πορτογαλία	PT		2			
Σλοβακία	SK	1	1			1
Σλοβενία	SI	1	3			2
Ισπανία	ES	5				
Σουηδία	SE	2	1			
Κάτω Χώρες	NL	1	1		2	
Τουρκία	TR	3				
Ηνωμένο Βασίλειο	GB	4				
Βέλγιο (παρ.α.)	BE					1
Βουλγαρία (παρ.α.)	BG	1				
Ιρλανδία (παρ.α.)	IE	1				
Ρουμανία (παρ.α.)	RO					
Σύνολο		99	44	24	5	10

Παράρτημα 2: Συνεισφορές των χωρών μελών του ELGPN στις δραστηριότητες του ELGPN 2009–2010⁴

		ΠΕ1 ΔΔΣ	ΠΕ2 Πρόσβαση	ΠΕ3 Συνεργ. & Συντ.	ΠΕ4 Ποιότητα	ΟΕ1 Ανάλυση Πολιτικής	ΟΕ1 Συνεργ. μεταξύ έργων	ELGPN Συν. Διευθ. Ομάδας Εργασίας	ELGPN Συνελ. Ολομέλειας
Αυστρία	AT	x		x, LC			x		
Κύπρος	CY		x	X, SM					
Δημοκρατία της Τσεχίας	CZ	X, LC, FV	x				x		
Δανία	DK	x			X, LC		x, TGM		
Εσθονία	EE				x, SM	x, TGM			
Φιλανδία	FI			x	x, FV	x			
Γαλλία	FR	x	x, LC, FV		x	x		SgM	
Γερμανία	DE		x	x, LC	x, FV	x		SgM	
Ελλάδα	EL			x	x		x, TGM		
Ουγγαρία	HU			x, FV	x	x		SgM	
Ισλανδία	IS		X, LC, SM						
Ιταλία	IT	x		x					
Λετονία	LV			x	x			SgM	PM
Λιθουανία	LT	x, FV	x						
Λουξεμβούργο	LU	x			x			SgM	PM
Μάλτα	MT	x							
Νορβηγία	NO			x					
Πολωνία	PL		x				x, TGM		
Πορτογαλία	PT	x			x			SgM	PM
Σλοβακία	SK	x, SM				x, TGM		SgM	
Σλοβενία	SI	x		x, FV		x	x, LC		
Ισπανία	ES		x	x				SgM	PM
Σουηδία	SE	x							
Κάτω Χώρες	NL		x						
Τουρκία	TR		x	x		x			
Ηνωμένο Βασίλειο	GB	x	x, FV		x				
Βέλγιο (παρατ.)	BE								
Βουλγαρία (παρατ.)	BG								
Ιρλανδία (παρατ.)	IE								
Ρουμανία (παρατ.)	RO								
Σύνολο	99	44	24	5	10	16			

⁴ LC = συντονίστρια χώρα, FV = Επιτόπια επίσκεψη στην χώρα υποδοχής, SM = Συνάντηση συνθετικού χαρακτήρα TGM = Συνάντηση Ομάδας Εργασίας στην χώρα υποδοχής, SgM = Συνάντηση της ομάδας συντονισμού, PM = Συνελεύσεις Ολομέλειας, x = συμμετέχουσα χώρα

